

Het hanteren van cijfers als bovengenoemd heeft het voordeel, dat vage termen, zoals 'goed', 'gebrekkelig' of - na verloop van tijd - 'weinig verbeterd' worden vermeden, want deze kunnen door hun onnauwkeurigheid tot misverstanden leiden en de communicatie tussen patiënt, hygiëniste en tandarts op grond daarvan schaden.

De bruikbaarheid van de beschreven methode is overigens afhankelijk van de intelligentie, de training en de belangstelling van de mondhygiëniste. Het is natuurlijk altijd mogelijk dat voor een bepaalde patiënt een hoog plaque-indexcijfer samengaat met een laag gingivitis-cijfer, of dat beide indexcijfers laag zijn, terwijl hier en daar toch een aanzienlijke sulcusdiepte bestaat. Aan deze cijfers kunnen m.a.w. geen onmiddellijke conclusies omtrent de algehele parodontale toestand worden verbonden. Zij dienen - zoals gezegd - alleen voor de evaluatie van de zelfverzorging van de patiënt op basis van eventuele aanwezigheid van plaque en ontsteking van de tandvleeszoom.

Een probleem zou nog kunnen zijn gelegen in de meerdere tijd, die met de waarnemingen en registraties door de mondhygiëniste is gemoeid. De auteur schat dat een ervaren mondhygiëniste hier echter niet meer dan een minuut of vijf voor nodig zal hebben.

Visser - Hilversum

583. Limitations of the radiograph in the diagnosis of osseous defects in periodontal disease.

H. M. Goldman, R. E. Stallard. J Periodontol 44 : 626, 1973

Bij een aantal cadavers met diverse typen resorpties van het alveolaire bot werden peri-apicale röntgenfoto's gemaakt, waarna de weke delen werden verwijderd. Vervolgens werden de toen zichtbaar geworden interdentale botkraters opgevuld met een radiopaque pasta, waarna opnieuw peri-apicale opnamen werden gemaakt. Deze werden vergeleken met de beginfoto's. Hierbij bleek opnieuw de hypothese uit eerder onderzoek te worden bevestigd, dat alleen de bodem en de mesiale en distale wand van het botdefect op de

röntgenfoto kunnen worden waargenomen. De buccale en linguale corticale begrenzing van het defect zijn niet zichtbaar op de foto, zelfs indien deze aanzienlijk hoger liggen dan de bodem hiervan. Daarom concluderen de auteurs dat interdentale botdefecten wel op röntgenfoto's kunnen worden ontdekt, doch dat de exacte vorm ervan alleen klinisch kan worden vastgelegd. Hiervoor kan gebruik worden gemaakt van direct zicht na opklappen van het mucoperiost of van een nog te ontwikkelen wijze van sonderen die nauwkeuriger gegevens verschaft dan de nu gebruikelijke technieken.

Duinkerke - Nijmegen

Sectie X Diverse onderwerpen

375. Een 'inbeet'-identificatie.

P. L. Zevenbergen. Algemeen Politieblad 122 : 308, 1973.

Beschreven wordt de identificatie van een inbreker, die honger kreeg en een paar happen nam uit een stuk kaas dat hij, na beëindiging van zijn bezigheden in de brandkast, in de koelkast aantrof. Door de Technische Opsporing- en Herkenningsdienst te 's-Gravenhage werd een afdruk genomen van de beetsporen, die in de kaas waren gevormd. Van twee verdachten, die enige tijd later werden aangehouden, werden beetsporen verkregen door hen in plasticine te laten bijten; hiervan werden eveneens afdrucken genomen. Door vergelijken van de afdruk van het in de kaas gevonden beetspoor en die van de 'proefbeten' kon de inbreker met zekerheid worden geïdentificeerd.

De schrijver merkt op dat over identificatie door middel van dit soort 'inbeten' weinig in de vakliteratuur te vinden is. De literatuurlijst bij het artikel vermeldt o.a. twee publikaties uit een viermaal per jaar door de 'Scandinavian Society of Forensic Odontology' uitgegeven 'Newsletter' (Editor: Knud Danielsen, D.D.S., Parkvej 2, DK-4250 Fuglebjerg, Denemarken).

Lamers - Heumen

B I N N E N L A N D

RESEARCH IN NEDERLAND

Publikatie Centraal Bureau voor de Statistiek

Nederland heeft in 1971 ongeveer 2,9 miljard gulden, ofwel bijna 2,5 % van het nationaal inkomen, uitgegeven aan research. Er werden 57 000 manjaren aan deze activiteit besteed, waarvan 13 000 door academici.

Bijna 2,7 miljard gulden (d.i. 93 % van het totaal of 54 000 manjaren) was bestemd voor research op technisch, medisch en natuurwetenschappelijk terrein, de rest - ongeveer 0,2 miljard gulden - ging naar het sociaal en economisch wetenschappelijk onderzoek.

Ondernemingen speelden een belangrijke rol in het eerstgenoemde type research: zij gaven 1,6 miljard uit, dat is 60 % van het totaal. De resterende 40 % waren ongeveer gelijkmatig verdeeld over universitaire en buiten-universitaire researchinstututen.

Het lijkt erop dat het thans bereikte relatieve niveau (bijna 2,5 % van het nationaal inkomen) stabiel zal blijven. Een soortgelijke ontwikkeling heeft zich reeds voorgedaan in de Verenigde Staten, Engeland en Duitsland. Nederland behoort met deze landen overigens tot de wereldtop op researchgebied.

JAARVERSLAG TNO 1972

Deel 1a: centrale organisatie - algemeen gedeelte

De Redactie ontving deel 1a van het Jaarverslag TNO 1972 en ontleent aan het eerste hoofdstuk 'Algemene beschouwingen', het onderstaande.

De doeleinden van de wetenschapsbeoefening, de structuur waarin een nationaal wetenschapsbeleid kan worden gevoerd, de plaats van de instellingen en organen die onderzoek verrichten en de onderlinge betrekkingen tussen de organen en instellingen blijven onderwerp van diepgaande discussie.

Voor TNO als dienstverlenende organisatie is van essentiële en centrale betekenis de relatie tussen TNO aan de ene zijde en aan de andere zijde de gebruikers van de door TNO aangeboden diensten. Deze relatie is in het algemeen heel doorzichtig in die sector van de werkzaamheden die het gevolg is van door opdrachtgevers geformuleerde doeleinden.

Voor de verschillende bijzondere Organisaties en voor de verschillende werkterreinen weegt het vraagstuk van de verhouding TNO-klant bepaald niet even zwaar. De Gezondheidsorganisatie (GO) heeft haar werkterrein duidelijk verdeeld in gebieden, die ieder hun plaats in de volgorde van prioriteiten en de daarmee samenhangende middelen krijgen toegekend. In het praktische beleid komen tot uitdrukking zowel de wens tot overleg met de overheid als de bereidheid tot samenwerking met de universitaire research.

Behalve van het formuleren van adequate, voor het beleid van de 'opdrachtgever' relevante, programma's is het succes van TNO uiteraard afhankelijk van de beschikbaarheid van de juiste medewerkers. Daarmee is de centrale betekenis van het personeelsbeleid tot uitdrukking gebracht. Een overzicht van de samenstelling van de groep academische medewerkers in 1963, respectievelijk 1973, geeft een sterke relatieve toeneming te zien bij de fysici, de medici, de werktuigkundigen, de wiskundigen en in geringere mate bij de biologen. In de groep 'overige' doctorandi valt op de sterke vertegenwoordiging van de gedragswetenschappen in het huidige bestand: 14 sociologen en 21 psychologen.

Volgens opgave per 1 juni 1973 is Prof. Dr. Ir. A. A. Th. M. van Trier de – op voordracht van de minister van Onderwijs en Wetenschappen door de Kroon benoemde – voorzitter van het (dagelijks) bestuur van de Centrale Organisatie TNO.

DRINKWATERFLUORIDERING

Een drietal publikaties

De Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde heeft in september van het vorige jaar een 88 pagina's tellende brochure het licht doen zien, getiteld: 'drinkwaterfluoridering in nederland'.

In deze brochure, van de hand van Drs. G. J. Sollewijn Gelpke (hoofd van de afdeling Externe Voorlichting der Maatschappij) wordt – in grote lijnen – ingegaan op het hoe en waarom van drinkwaterfluoridering. Bovendien is een uitgebreide literatuurlijst, met maar liefst 174 referenties, opgenomen.

In november 1973 verscheen een boekje van 16 pagina's, uitgegeven door de European Organization for the Promotion of Waterfluoridation en in het Nederlands geschreven door de secretaris van deze organisatie, Dr. Y. J. van der Meulen, onder de titel: 'Drinkwaterfluoridering in opspraak'.

Dit werkje is te beschouwen als een weerlegging van het kort geleden verschenen boek van de arts H. C. Moolenburgh.

Beide brochures dragen – ieder op hun wijze – bij tot de oordeelsvor-

ming over drinkwaterfluoridering door hen, die overtuigd zijn van 'de noodzaak van preventie van tandbederf'.

Ongeveer gelijktijdig heeft een breed samengestelde commissie van de Gezondheidsraad aan de Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne advies uitgebracht over het vraagstuk van de fluoridering van drinkwater.

Dit advies handelt o.m. over de maatschappelijke, ethische en juridische aspecten. Over medisch-toxicologische vragen waren reeds eerder adviezen vanwege de Gezondheidsraad verschenen, namelijk in 1960 en in 1970.

Het advies van de commissie uit de Gezondheidsraad, die drie jaar geleden werd ingesteld onder voorzitterschap van Prof. Dr. C. den Hartog (arts en voedingsfysioloog) is inmiddels verschenen in de serie 'Verslagen en Rapporten Volksgezondheid' van de Staatsuitgeverij. In een volgende aflevering van dit Tijdschrift zal op dit advies uitvoeriger worden ingegaan.

TJEBBE POELSTRA †

In de ouderdom van 68 jaar is op 20 december 1973 collega T. Poelstra overleden.

De Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde verloor in hem haar accurate penningmeester, een functie die collega Poelstra na zijn afscheid van het Tandheelkundig Instituut in 1970, met veel toewijding, op de schouders nam.

De overledene maakte – als vertegenwoordiger van de Maatschappij – jaren deel uit van het Dagelijks Bestuur van de Stichting Tandheelkundig Controle Instituut.

Daarnaast blijft voor talloze beroepsgenoten de herinnering voortleven aan zijn universitaire loopbaan: collega Poelstra als chef de clinique van de polikliniek voor Mondheelkunde aan de Jutfaseweg, waarvan hij op 17 april 1970, wegens het bereiken van de pensioenge-rechtigde leeftijd, afscheid nam.

Daags voor Kerstmis is Tjebbe Poelstra, onder grote belangstelling van zijn collega's, in zijn woonplaats Bilthoven ter aarde besteld.

VISSER 25 JAAR REDACTEUR

Het is dezer dagen 25 jaar geleden dat Dr. Jan Visser in de redactie van ons Tijdschrift trad. Dat gebeurde in verband met zijn leiderschap van een nieuwe rubriek, de *Excerpta odontologica*, en het tekent Visser al dadelijk ten voeten uit dat hij de *Excerpta* nu, een kwart eeuw later en als hoofdredacteur, dient met dezelfde ijver als toen hij de leiding van de rubriek had aanvaard.

Toen Visser in de redactie kwam was Buisman de flamboyante hoofdredacteur. Buisman was voor die functie geboren: met zwier en schijnbaar onbekommerd, steunend op grote praktische ervaring en intuïtief inzicht, schreef hij zijn hoofdartikelen, boekbesprekingen, bladvullingen en wat al niet in die dagen de hand van een hoofdredacteur te doen vond. Zo is Visser nooit geworden, want hij bleef, ook als opvolger van Buisman, voor wie hij grote bewondering had, zichzelf. Ook deze hoofdredacteur hoeft zijn woorden niet te

zoeken, maar er is geen spoor van retorische inspiratie zoals bij zijn voorganger. Of toch? Zijn niet woordkeus en zinsbouw wat statig, alsof de schrijver zijn betoog wat heeft willen opsieren? Ik geloof eerder dat deze dingen voortkomen uit de grote eerbied, waarmee een bescheiden man zijn onderwerp – en zijn lezers – tegemoet treedt: het is stadhuistaal in de goede zin van het woord, taal die past bij het verheven voorrecht de tandheelkunde in geschrift te dienen. Visser behoort tot de generatie tandartsen voor wie de toepassing van wetenschappelijk onderzoek en in het algemeen de medisch-biologische denkwijze in verband met de tandheelkunde nog niet een alledaags onderdeel van de opleiding vormden, maar op eigen kracht verworven dienden te worden. Wie dat deed en bovendien in eigen onderzoek met de onwillige materie geworsteld heeft, ontleent aan die ervaring belangstelling en respect voor wat anderen op dat gebied deden. Dat dit bij Visser zo ging, proeft men uit al zijn geschriften, maar vooral uit zijn specialiteit, de zeer leesbare samenvattende overzichten van recente ontwikkelingen op allerlei gebieden van de tandheelkunde. Deze stukken verraden regel voor regel hoe Visser anderen wil laten meedelen in zijn vreugde over groeiend inzicht binnen de professie over een praktisch of theoretisch probleem. Vroeger vergaderde de Redactie bij de hoofdredacteur thuis. Visser zette deze traditie voort en met dankbaarheid denken wij terug aan de huiselijke gezelligheid waarmee Mevrouw Visser en hij de Redactie ontvingen. Dit is alweer enige tijd voorbij, de praktische zakelijkheid van de huidige vergaderruimte is overigens slechts een uiterlijke aanduiding van het proces van aanpassing aan de andere eisen die deze tijd stelt aan de Redactie. Eén ding is gelukkig zeker: zolang Visser in ons midden is zal hij zichzelf blijven, kundig en bescheiden toegewijd aan de lezers van dit Tijdschrift.

M. T. Jansen

KLINISCHE AVOND VOOR TANDARTSEN TE NIJMEGEN

Aankondiging programma 7 februari 1974

Op donderdag 7 februari a.s. zal een klinische avond worden gehouden in de collegezaal van het Gebouw voor klinische tandheelkunde, Philips van Leydenlaan 25, Heyendaal te Nijmegen. Aanvang 20.00 uur precies.

Programma:

Ir. J. R. de Wijn: Composieten: laboratoriumgegevens en nieuwe ontwikkelingen.
Prof. Dr. F. C. M. Driessens: Silicaten: laboratoriumgegevens en nieuwe ontwikkelingen.
Dr. H. Letzel: Composieten en silicaten: gegevens uit klinisch onderzoek.

Data volgende klinische avonden: 4 april en 6 juni 1974.

KLINISCHE AVOND VOOR TANDARTSEN TE GRONINGEN

Aankondiging programma 21 februari 1974

Op donderdag 21 februari a.s. – en *niet* op donderdag 28 februari,

zoals in de december-aflevering 1973 werd aangekondigd – zal een klinische avond worden gehouden in de grote collegezaal Tandheelkunde, Antonius Deusinglaan 1 te Groningen. Aanvang 20.00 uur.

Programma:

Prof. Dr. I. Kramer (patholoog): Precancerous lesions: ulcerations.

CENTRALE AANMELDING VAN A.S. EERSTEJAARSSTUDENTEN

Evenals in voorgaande jaren, zullen a.s. eerstejaarsstudenten, die zich voor de eerste keer voor het eerste cursusjaar van het studiejaar 1974-1975 willen laten inschrijven aan een Nederlandse universiteit, zich centraal moeten aanmelden. Ook zij die reeds zijn of waren ingeschreven aan een universiteit, maar van studierichting willen veranderen en in de nieuwe richting het programma van het eerste cursusjaar geheel of gedeeltelijk willen volgen en zij die vorig jaar in één van de studierichtingen waarvoor een numerus fixus was vastgesteld niet konden worden geplaatst en het komende studiejaar weer in aanmerking wensen te komen voor een studie in één van de numerus fixus richtingen of een andere studierichting, dienen zich centraal aan te melden.

Nadere bijzonderheden over de procedure van centrale aanmelding en plaatsing voor een universiteit staan vermeld in folders, die vanaf 1 januari 1974 verkrijgbaar zijn bij de universitaire inschrijvingsbureaus en bij het Centraal Bureau Aanmelding en Plaatsing (C.B.A.P.), postbus 888 te Groningen, telefoon 050-18 96 66. Aan deze folder zit een antwoordkaart, waarmee de a.s. student bij het C.B.A.P. het aanmeldingsformulier kan aanvragen.

Het ingevulde aanmeldingsformulier moet vóór 1 februari 1974 bij het Centraal Bureau Aanmelding en Plaatsing zijn ontvangen. Inzending na deze datum kan een aanmerkelijke vertraging inhouden en zelfs leiden tot uitsluiting van behandeling en/of plaatsing.

Zij die hun aanmeldingsformulier vóór 1 februari 1974 – volledig en juist ingevuld – hebben gezonden aan het C.B.A.P. krijgen uiterlijk 1 april een bevestiging van hun aanmelding en in de periode van 1 tot en met 10 mei een inlichtingenformulier. Daarop dient een motivering te worden gegeven van de universiteitskeuze. Wie door een plaatsingscommissie een plaats krijgt toegewezen, ontvangt voor eind juli het plaatsingsbewijs.

T.S.V. 'JOHN TOMES'

Nieuw bestuur

Het Bestuur der Tandheelkundige Studenten Vereniging 'John Tomes' heeft zich voor het jaar 1973-1974 als volgt geconstitueerd:
R. Bakker, praeses;
Mej. M. R. E. Ausems, ab-actis;
F. R. Barendrecht, fiscus;
C. de Putter, bibliothecaris;
R. Koole, secundus.
Het ab-actiaat is gevestigd: Lepelenburg 1 te Utrecht.